

PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 24 Medi, 2018

- YN BRESENNOL:** Y Cynghorydd Gwilym O Jones (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Robert Llewelyn Jones (Is-gadeirydd)
- Y Cynghorwyr John Griffith, Glyn Haynes, K P Hughes, Vaughan Hughes, Alun Roberts, Dafydd Roberts, Margaret Murley Roberts.
- WRTH LAW:** Prif Weithrewr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes),
Pennaeth Gwasanaethau Oedolion (ar gyfer Eitem 4),
Swyddog Sgriwtini (GR),
Swyddog Pwyllgor (MEH).
- YMDDIHEURIADAU:** Mr Keith Robert - Yr Eglwys Gatholig Rufeinig,
Mrs Anest Fraser – Yr Eglwyd yng Nghymru
- Arweinydd y Cyngor – Cynghorydd Llinos M Huws.
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Partneriaeth, Cymuned a Gwella Gwasanaethau).
- HEFYD YN BRESENNOL:** Prif Weithredwr,
Rheolwr Darpariaeth Diogelwch Cymunedol (Gwynedd a Môn)
(ar gyfer Eitem 5).
- Rheolwr Sgriwtini (AD).

Cyfeiriodd y Cadeirydd at y ffaith y bydd yr Is-gadeirydd, y Cynghorydd Robert LI Jones a'i wraig Mrs Gillian Jones yn dathlu eu Priodas Aura r 30 Medi, 2018. Llongyfarchodd yr Aelodau a Swyddogion y Cynghorydd Jones a Mrs. Jones.

1 YMDDIHEURIADAU

Fel y nodwyd uchod.

2 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Dim.

3 COFNODION

Cadarnhawyd cofnodion y cyfarfodydd fel a ganlyn :-

- Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 19 Mehefin, 2018;
- Cofnodion y cyfarfod arbennig a gynhaliwyd ar 9 Gorffennaf, 2018.

4 ADRODDIAD BLYNYDDOL 2017/18 - BWRDD PARTNERIAETHAU RHANBARTHOL GOGLEDD CYMRU

Cyflwynwyd – Adroddiad Blynyddol Bwrdd Partneriaethau Rhanbarthol Gogledd Cymru 2017/18.

Adroddodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes) ei bod yn ofniad dan Ran 9 Deddf Llesiant a Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru) 2014 bod pob Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn paratoi, yn cyhoeddi ac yn cyflwyno ei adroddiad blynyddol i Lywodraeth Cymru (roedd copi o'r adroddiad wedi'i atodi fel Atodiad 1).

Nododd mai diben Rhan 9 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant yw gwella canlyniadau a llesiant pobl yn ogystal â gwella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o ran darpariaeth gwasanaethau. Amcanion allweddol cydweithredu, partneriaeth ac integreiddio yw:

- Gwella gofal a chymorth, gan sicrhau bod gan bobl fwy o lais a rheolaeth
- Gwella canlyniadau ac iechyd a lles.
- Darparu gofal a chymorth cydlynol sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn.
- Gwneud defnydd mwy effeithiol o adnoddau, sgiliau ac arbenigedd.

Mae'r Bwrdd yn parhau i gyfarfod yn fisol ar hyn o bryd ac ynghyd â chyfarfodydd busnes mae gweithdai a sesiynau datblygu wedi eu cynnal. Mae cynrychiolwyr o'r holl sefydliadau angenrheidiol a amlinellir yn y Ddeddf yn gwasanaethu ar y Bwrdd ynghyd ag aelodau cyfetholedig o'r Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol, Heddlu Gogledd Cymru a Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru. Mae'r Bwrdd hefyd wedi cytuno i gynyddu nifer y cynrychiolwyr unigol a gofalwyr i ddau ac maent ar hyn o bryd yn gweithio drwy'r broses mynegiannau o ddiddordeb. Roedd aelodaeth y Pwyllgor wedi'i amlygu yn yr adroddiad.

Nododd y Prif Weithredwr Cynorthwyol hefyd bod Llywodraeth Cymru wedi ymateb i'r Adolygiad Seneddol o ofal ac iechyd cymdeithasol ac yn dilyn hynny fe gyhoeddwyd dogfen o'r enw 'Cymru Iachach'. Yn ogystal, mae Llywodraeth Cymru ar hyn o bryd yn cynnig grantiau sylweddol tuag at y Gwasanaeth Iechyd, Awdurdodau Lleol a Sefydliadau Trydydd Sector er mwyn annog cydweithio rhwng y sectorau.

Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion bod meysydd blaenoriaeth wedi eu nodi o fewn yr adroddiad o ran Oedolion Hŷn ag anghenion cymhleth, Anabledau Dysgu, Anghenion Aciwt a Gwasanaethau Integredig ar gyfer Anghenion Teuluoedd a Gofalwyr.

Mae gan y Bwrdd Rhanbarthol drosolwg o'r Gronfa Gofal Integredig ac mae hefyd yn gyfrifol am symud tuag at drefniadau cyllidebau ar y cyd o fewn y gwasanaethau hyn.

Ystyriodd y Pwyllgor yr adroddiad a codwyd y materion canlynol:-

- Cyfeiriwyd at lwyddiant y gwaith partneriaeth gydag Ysbyty Alltwn yn Nhremadog a holwyd os oedd enghraifft debyg o waith partneriaeth yn bodoli ar Ynys Môn. Ymatebodd Pennaeth y Gwasanaethau Oedolion drwy ddweud fod y model Alltwn yn un priodol ar gyfer ardal arbennig. Mae gan y Cyngor hwn brosiectau cydweithio gyda'n partneriaid yn y gwasanaeth iechyd sy'n cynnwys allanoli gwasanaethau Gofal Cartref a datblygiad y cyfleuster Dementia yn Garreglwyd, Caergybi.
- Gofynnwyd am gadarnhad o ran sut mae'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru yn cydweithio. Ymatebodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes) mai rôl Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru yw mynd i'r afael ag anghenion cymhleth pobl mewn perthynas â gofal a materion iechyd. Mae rôl y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus yn ehangach o ran trosolwg ac yn canolbwyntio ar lesiant cymunedau lleol yn gyffredinol. Mae'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wedi ymchwilio i sut y gellir delio â gwasanaethau ar lefel leol ac mae nifer o is-grwpiau wedi eu sefydlu er mwyn trafod gwasanaethau'n cydweithio er lles pobl leol. Nododd bod Grŵp Gofal Iechyd a Chymdeithasol Integredig Gorllewin Cymru wedi'i sefydlu rhwng Gwynedd ac Ynys Môn er mwyn gwneud yn siŵr bod anghenion gwasanaeth pobl leol yn cael eu cyflawni yn effeithiol ar draws y ddwy sir.
- Cyfeiriodd Aelod at waith Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru dros y ddwy flynedd ddiwethaf ac mae rhai pryderon wedi cael eu codi o fewn yr adroddiad. Ymatebodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes) bod Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru yn Fwrdd eithaf newydd a bod gan y Bwrdd gylch gwaith eithaf penodol o fewn y ddeddfwriaeth i ddod ag iechyd a gofal yn agosach at ei gilydd. Mae ardal Gogledd Cymru wedi cydweithio'n dda yn hanesyddol, fel y mae is-ardal Môn a Gwynedd. Nododd ei bod yn her dod â'r holl sefydliadau at ei gilydd a nododd y gall fod yn anodd i'r trydydd sector a phobl sy'n gofalu am unigolion ddeall a chyfrannu at y trafodaethau sydd eu hangen dan y Ddeddf. Ystyriodd y Pwyllgor y byddai enghreifftiau o arfer dda o ddarpariaeth gofal iechyd o fantais i aelodau er mwyn ystyried effeithlonrwydd y Bwrdd yn y dyfodol.
- Cyfeiriwyd at y ffaith, tra'n derbyn bod yn rhaid i wasanaethau iechyd gydymffurfio â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014, codwyd cwestiynau am y budd ymarferol a ddaw i drigolion yr Ynys o ganlyniad i'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru ac i wneud siŵr nad yw'n troi yn siop siarad arall. Ymatebodd y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion fod y Bwrdd Rhanbarthol yn rhoi lefel o lywodraethiant ac yn ceisio sicrhau bod darpariaeth iechyd cyfartal ar gael i bobl Gogledd Cymru.
- Cyfeiriodd yr Is-gadeirydd at y problemau a allai godi o ganlyniad i Brexit ac mae angen i'r Bwrdd fod yn ymwybodol o hyn. Ymatebodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol gan ddweud fod Llywodraeth Cymru yn edrych ar effeithiau Brexit ar recriwtio staff yn enwedig o fewn y sectorau iechyd a gofal cymdeithasol.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi'r gwaith a'r cynnydd a wnaed yn 2017-18 gan Fwrdd Partneriaeth Ranbarthol Gogledd Cymru**

- **Bod adroddiad diweddar yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor hwn yn y flwyddyn newydd yn amlinellu enghreifftiau o arferion cydweithio perthnasol i Ynys Môn o fewn Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru.**

GWEITHRED: Fel y nodwyd uchod.

5 PARTNERIAETH DIOGELWCH CYMUNEDOL

Cyflwynwyd – yr Adroddiad Blynyddol ar y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol gan y Rheolwr Cyflawni Diogelwch Cymunedol ar gyfer Gwynedd a Môn

Adroddodd y Rheolwr Cyflawni Diogelwch Cymunedol bod gofyn i'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol adrodd yn ffurfiol i'r pwyllgor hwn bob blwyddyn. Mae hyn yn sicrhau bod y Bartneriaeth yn cyflawni ei hymrwymiaid yn unol ag adrannau 19 a 20, Deddf Cyfiawnder Troseddol a'r Heddlu 2006.

Mae dyletswydd statudol ar Awdurdodau Lleol, yn unol â Deddf Trosedd ac Anrhefn 1998, a'r diwygiadau dilynol i weithio mewn partneriaeth gyda'r Heddlu, y gwasanaeth lechyd, y gwasanaeth Prawf a'r gwasanaeth Tân ac Achub i roi sylw i'r agenda diogelwch cymunedol yn lleol. Mae gan y Bartneriaeth ddyletswydd i ymdrin â –

- Trosedd ac Anrhefn
- Camddefnyddio Sylweddau
- Lleihau Aildroseddu
- Cyflwyno asesiad strategol i adnabod blaenoriaethau (gwaith sydd bellach yn cael ei wneud yn rhanbarthol)
- Rhoi cynlluniau ar waith i ymdrin â'r blaenoriaethau hyn (mae cynllun bellach yn bodoli ar sail ranbarthol a lleol)

Nodwyd fod y bartneriaeth yn gweithio'n unol â chynllun blynyddol, sy'n seiliedig ar gynllun rhanbarthol tair blynedd. Roedd adroddiad perfformiad diwedd blwyddyn 2017/18 a chynllun 2018/19 wedi eu hatodi gydag adroddiadau'r Pwyllgor hwn. Mae saith blaenoriaeth yn denu sylw'r Bartneriaeth. Dyma'r blaenoriaethau ar gyfer 2017/18 a 2018/19 –

- Lleihau troseddu sy'n seiliedig ar ddioddefwyr (troseddau meddiangar yn unig)
- Lleihau Ymddygiad Gwrthgymdeithasol
- Cefnogi Pobl fregus i'w hatal rhag bod yn ddioddefwyr trosedd
- Cynyddu hyder i adrodd am ddigwyddiadau o gam-drin domestig
- Cynyddu hyder i adrodd am gam-drin rhywiol
- Mynd i'r afael â chamddefnyddio sylweddau yn yr ardal
- Lleihau Aildroseddu

Roedd y prif negeseuon a oedd yn codi o weithgareddau'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol ar gyfer 2017/18 wedi eu cynnwys ar dudalen 3 a 4 o'r adroddiad.

Nododd y Rheolwr Cyflawni Diogelwch Cymunedol y cynyddodd troseddau sy'n seiliedig ar ddiodefwr ar Ynys Môn 24% yn 2017/18. Ar ôl dadansoddi hyn gwelir fod tystiolaeth mai gwelliant o ran effeithiolrwydd y modd yr adroddir am droseddau yn hytrach na chynnydd mewn troseddau sydd yma; mae'r newidiadau hyn wedi cael effaith arbennig ar nifer yr achosion o Drais a Throseddau Rhywiol a gofnodwyd. Profodd Ynys Môn ostyngiad o 10% mewn Troseddau Meddiangar, gan gynnwys byrgleriaeth preswyl. Mae'r Ymddygiad Gwrthgymdeithasol gaiff ei adrodd i Heddlu Gogledd Cymru yn arbennig o dymhorol gyda nifer sylweddol uwch o ddigwyddiadau yn cael eu hadrodd yn ystod misoedd yr haf o'i gymharu â'r gaeaf. Mae Troseddau Casineb ar Ynys Môn wedi cynyddu'n sylweddol yn y misoedd diwethaf a throseddau a achosir gan hiliaeth yw'r math mwyaf cyffredin, er bod y niferoedd yn fychan iawn. Parhaodd lefelau Trais Rhywiol Risg Uchel a gofnodwyd i fod yn gymharol sefydlog, er bod cynnydd weithiau y gellir ei briodoli i adrodd hanesyddol.

Ystyriodd y Pwyllgor yr adroddiad a codwyd y materion canlynol:-

- Gofynnwyd am gadarnhad o ran problemau yn ymwneud â chyffuriau ac a oes problemau gyda gangiau yn cario cyffuriau i'r Ynys. Ymatebodd y Rheolwr Cyflawni Diogelwch Cymunedol fod yr heddlu yn cydweithio'n agos â phartneriaethau o fewn y 'Grŵp Troseddau Trefnedig' yn Ynys Môn a Gwynedd er mwyn rhannu gwybodaeth a mynd i'r afael â throseddau sy'n gysylltiedig â chyffuriau. Nododd ymhellach y gall trais hefyd fod yn broblem o ran troseddau cysylltiedig â chyffuriau a bod y troseddau hyn ar gynnydd yn lleol ac yn genedlaethol.
- Cyfeiriwyd at y ffaith bod nifer y swyddogion heddlu wedi gostwng dros y blynyddoedd. Holwyd a yw'n broblem o ran diffyg swyddogion heddlu yn cerdded y strydoedd ac nad ydynt ar gael i siarad â phobl lleol a chael gwybodaeth am faterion posibl yn ymwneud â throseddau. Ymatebodd y Rheolwr Cyflawni Diogelwch Cymunedol nad oedd modd dweud os oedd nifer y swyddogion heddlu sy'n patrolio'r strydoedd o reidrwydd wedi effeithio ar niferoedd y troseddau; nododd fod yr Heddlu wedi datblygu nifer o unedau arbenigol ynghyd â thimau lleol. Awgrymodd Aelodau y dylid anfon llythyr gan y Pwyllgor hwn ar y Swyddfa Gartref yn mynegi pryder am y gostyngiad yn niferoedd y swyddogion heddlu ac y dylid ystyried cynyddu cyllid yr heddlu er mwyn eu galluogi i recriwtio swyddogion heddlu ychwanegol;
- Holwyd am y cynnydd mewn troseddau casineb yn lleol. Ymatebodd y Rheolwr Cyflawni Diogelwch Cymunedol, o ganlyniad i'r cynnydd mewn troseddau casineb bod adolygiad wedi'i ymgymryd ag ef a ddangosodd bod materion yn ymwneud â dadleuon rhwng yr heddlu a 'galw enwau' a gododd o'r dadleuon hynny. Nododd nad oedd unrhyw batrwm penodol wedi codi gyda materion troseddau casineb ym Môn a Gwynedd ac yn gyffredinol bod niferoedd yn isel.
- Cyfeiriwyd at gwynion diweddar am oedi/dim ymateb wrth geisio ffonio'r rhif di-frys 101. Ymatebodd y Rheolwr Cyflawni Diogelwch Cymunedol bod yr Heddlu yn ailstrwythuro gweithdrefnau'r rhif di-frys gan fod pryderon wedi eu codi am yr amser mae'n ei gymryd i ateb galwadau. Nododd ymhellach fod modd ffonio Crimestoppers er mwyn eu hysbysu am faterion trosedd cymunedol; rhaid i'r Heddlu ymateb i ymholiadau o'r fath drwy Crimestoppers.
- Gofynnwyd am gadarnhad a oedd troseddau seiber yn fater i'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol. Ymatebodd y Rheolwr Darparu Diogelwch Cymunedol

bod angen ymchwilio yn arbenigol i droseddau seiber a bod yr Heddlu wedi buddsoddi yn hynny. Nododd fod gan y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol gyllideb gyfyngedig a bod yn rhaid blaenoriaethu;

- Cyfeiriwyd at bwysigrwydd addysg plant o fewn ysgolion lleol mewn perthynas â materion trosedd a chyffuriau a'r canlyniadau a oedd yn codi o faterion o'r fath. Ymatebodd y Rheolwr Cyflawni Diogelwch Cymunedol fod Swyddogion Cyswllt Ysgolion yn mynychu ysgolion lleol ond mae'n debyg y bydd y gwasanaeth hwn yn dod i ben yn y dyfodol agos. Nododd fod Llywodraeth Cymru yn sefydlu 'Cwricwlwm Ysgolion' a fydd yn cynnwys materion yn ymwneud â throsedd yn cael eu haddysgu drwy'r holl bynciau yn yr ysgol.

PENDERFYNWYD:-

- **Nodi cynnwys yr adroddiad a'r dogfennau atodol, a chefnogi'r blaenoriaethau a chyfeiriad y gwaith i'r dyfodol.**
- **Anfon llythyr ar ran y Pwyllgor at y Swyddfa Gartref yn mynegi pryder am y gostyngiad yn nifer y Swyddogion Heddlu a'r angen i gynyddu cyllidebau'r Heddlu er mwyn eu galluogi i recriwtio mwy o Swyddogion Heddlu.**

GWEITHRED: Fel y nodwyd uchod.

6 RHAGLEN WAITH

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Swyddog Sgriwtini ar Raglen Waith y Pwyllgor hyd at fis Gorffennaf 2019.

PENDERFYNWYD nodi'r Rhaglen Waith hyd at fis Gorffennaf, 2019.

**Y CYNGHORYDD GWILYM O JONES
CADEIRYDD**